

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Spiritualis Thesaurus Missæ

Sánchez, Gaspar

Coloniae Agr[ippinae], 1619

C. 28. De fructu, quem è sacra co[m]munionem elicere oportet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55223](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55223)

CAPVT XXVIII.

DE FRVCTV, QVEM
*è sacra communione elicere
oportet.*

PRæcipuus, quem è sacra cõ-
munione haurire debemus,
fructus consistit in nos Christo
Domino tali ratione vniendo,
vt ex sanctissima eius anima &
nostra vna dumtaxat fiat, & è
sacratissimo illius corpore si-
mul & nostro, per vitę morum-
que similitudinem vnum con-
stituatur. Declarauit hoc ipse,
dum de principali mysterij hu-
ius

THESA VRVS MISSAE. 245
ius fructu loquēdo ait, Ioan. 6.
*Qui manducat meam carnem, &
bibit meum sanguinem, in me ma-
net, & ego in eo.* Atque hoc si-
gnum est, quempiam ita vt o-
portet communicasse, si ipse in
Christo maneat, & vicissim
Christus in ipso. Vnde & Di-
uus Augustinus, *Signum, in-
quit, quia manducauit & bibit,
hoc est, si manet & manetur; si ha-
bitat & inhabitatur; si hæret, vt
non deseratur.* Multæ quidem
comparationes peti possunt à
rebus quæ quotidiano in vsu
sunt, quibus admirabiles vnio-
nis huius effectus exprimun-
tur; optimè autem eos expri-
met ferrum candens. Inijcit,

X 3

verbi

verbi gratia, faber ferrarius in
fornacem ferream laminam,
duram, frigidam, nigram, for-
didam, & aspectu turpem: mox
ignem follibus excitat; quem
ubi flamma exfurgere cœperit
altius, iniectâ frigidâ mitigat,
vt calor eo fiat intensior. post-
quam iam summè incaluit, la-
minam fornace educit, & quæ
dura initio erat, mollis, flexi-
bilis, ductilis, & malleorum
ictibus admittendis apta edu-
citur, vt inde in quamcumque
aptari formam queat; & quæ
nigra, turpisque fornacem in-
trarant, velut aurea & pulchra
exit; quæ frigida, velut in ig-
nem

THESAURVS MISSAE. 247

nem conuersa egreditur, scintillantes scorias vndique eiacularans. Eodem modo & in corde nostro res peragitur. Quid enim aliud est sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, quo Iesus Christus, Deus simul & homo verus, continetur, quàm ignis diuini amoris fornax? *Deus noster*, inquit Apostolus Hebr. 14. *ignis consumens est*; quod corpus & anima eius sanctissima personaliter Verbo diuino, quod per essentiam suam totum amor est, vnita sint. Quid autem aliud est communicare, quàm cor in furnum hunc iniicere, & in hac amoris fornace ipsum succedere, igne ipsum cõ-

X 4

fide-

sideratione eorum quæ in mystico hoc bolo mihi dantur, id est, omnium illorum, quæ mihi dare Deus potest, excitando; quin etiam interdum nimium erumpentes inordinati concupiscentiæ amoris flammæ consopiendo, vt diuini amoris incendium magis inualescat & accendatur? Ex hac ergo fornace cor, quod, licet aliquo modo in gratia, minus tamen ductile, ipsam intrauit, egreditur velut carneum, molle, aptumque, vt à diuina manu in quamcumque formam coaptetur: quod minus splendidum & fulgens intrauit, exit pulchrum, diuinæque gratiæ fulgoribus & radijs illustre:

THESAURVS MISSAE. 249

illustre: quod minus feruidum
intrauit, exit ardens, & cha-
ritatis & amoris erga Deum &
proximū flammis penitus suc-
censum, scintillas igneas ore,
id est opera misericordiæ, eij-
ciens: quod debile & infirmum
intrauit, egreditur terribile, &
dæmonibus formidabile, forti-
tudine leoni factū per simile. E-
gregiè hoc & diuinè declarauit
D. Chrysoſtomus, dicēs, Hom.
62. *Tanquam leones ignem spiran-
tes ab illa mensa recedamus, facti
diabolo terribiles, caput nostrum
reuoluentes.* Christum Dominū,
& quantam nobis charitatem in
sacro hoc mysterio exhibuit.
Metalla, quorum inter se ali-
qua

qua similitudo est, dum igne liquefacta sibi inuicem vniuntur, ita sibi permiscuntur, vt quod erat vtilius, sublimetur, valorem & pretium accipiens eius quod erat pretiosius, quo cum se coniungit; vt si v.g. vnam argenti vnciam octo valentem regalibus, cum auri vncia centum regalibus æstimata liquefacias, argentum ilicò sublimetur, vbi se cum auro permiscet, & vncia quæ non nisi octo valebat regalibus, iam auro immista, valeat quinquaginta. Ad eundem planè modum in sanctissimo hoc Altaris sacramento cōtingit, vt, dum anima & corpus ipsum recipiētis, cum
Chri-

THESAURVS MISSAE. 151

Christo coniungitur, à vita hominis ad Dei vitã sublimetur. Declarauit hoc Redemptor, cū de sanctissimo hoc Sacramento loquendo ait: Matth. 6. *Misit me viuens pater, & ego uiuo propter patrem, & qui manducat me, uiuet propter me.* Id est, sicut humanitas mea, quod eam pater in vna hypostasi cum Verbo coniunxerit, euecta est vt esset Dei persona; sic qui me recipit, ad talem dignitatem euehetur, vt propter me victurus sit, & gratiæ vitam ac diuinam habiturus. Hoc respexisse visus est S. Petrus, dum de diuinis donis, quæ pater æternus per
Iesum

Iesum Christum Saluatorem
& magistrum nostrum nobis
contulit, loquens, dixit I. Pe-
tri I. *Per quem*, filium suum, sci-
licet Iesum Christum, *magna*
nobis & pretiosa promissa donauit
pater cœlestis, *vt per hæc effici-*
mur diuinæ consortes naturæ. Cæ-
terum nihil magis propriè de-
clarat quid homo recipiat, &
quantum cor, dignè hoc sacra-
mentum sanctissimum recipi-
endo melioretur, quàm ipsa
quæ ex pauxillo illo aque & vi-
ni, quando sacrum calicem ad
mysterium hoc celebrandum
permiscemus, fit mixtio. Aquâ
enim, quæ vino immiscetur, sic
ut quâtitate minor, vinû quod
for-

THESAURVS MISSAE. 253

fortius est, ad se violēter attra-
hit, & adeò quidem, vt eam to-
tam in se conuertat & transfor-
met, ita vt nec sapor, nec color
aquæ iam mutatæ, & in vinum
conuersæ maneat. Idem accidit
homini, qui per sanctissimum
hoc sacramentum dignè recep-
tum, Christo se vnit, vt sicut
Christus est cibus viuus & vir-
tutis infinitæ, ita totum homi-
nem in se conuertat & commu-
tet, adeò vt in vita, cogitatio-
nibus, desiderijs, verbis deniq;
suis iam nõ amplius / sonet ho-
minem, nec homo appareat, sed
instar Christi viuat, & velut al-
ter Christus in terra appareat,
& locum in ipso habere compe-

Y ria-

riatur, quod de se dicebat Ap-
postolus, Gal. 2. *Viuo autem, iam
non ego, viuit verò in me Chri-
stus, quasi diceret, iam non viuo
ego, nec sū qui esse soleo, Chri-
stus verò in me viuit.* & quod
D. Augustino idēmet. Domi-
nus ait, *Nō tu me mutabis in te,
sed tu mutaberis in me.* Atque ad-
mirabilis hæc vnio non locum
modò in anima, quæ in vno spi-
ritu Deo cōiūgitur, vt testatur
Apostolus, 1. Co. 6. *Qui adheret
Domino, vnus spiritus est;* sed ha-
bet etiā in corpore. Si verò Sa-
cramētū matrimonij ea virtute
polleat, vt è duob' corporib' a-
deò differentib', vti sūt mariti
& vxoris, vnum, & è duabus
carni-

carnibus vnā dūtaxat con-
 stituat, vt ipsemet Deus confir-
 mat, dicens, Gen. 6. *Erunt duo*
in carne vna; & Apostolus Eph.
 5. *Iam non sunt duo, sed vna caro;*
 quanto arctius & vicinius se no-
 strū corpus vniet corpori Chri-
 sti? Vnde & ibidē Apostolus, Sa-
 cramentū hoc magnū est, ego autē di-
 co in Christo & in Ecclesia: id est,
 Magnum quidem est hoc ma-
 trimonij Sacramentum, quod ē
 duobus corporibus non nisi v-
 num constituit: ego verò dico,
 ipsum figuram vnionis esse, quę
 inter Christum & Ecclesiam e-
 ius inuenitur. Adeò vt qui dig-
 nē cōmunicat, nō vnus dūtaxat

Y 2

cum

256 SPIRITUALIS
cum Christo fiat spiritus, sed
etiam corpus vnum. Quamob-
rem etiam alio loco dicere au-
det idem Apostolus, 2. Cor. 12.
Vos estis corpus Christi; perinde ac
si clarioribus verbis diceret, ab
hoc ipso die respicite & habe-
te corpora vestra, velut corpo-
ra Christi; oculi vestri videant,
quod Christi oculi videbant;
lingua vestra loquatur quod o-
lim lingua loquebatur Christi;
aures vestri audiant, quod au-
diebant Christi; manus vestrae
tangant, quod tetigerunt Chri-
sti, ac velut sacrilegium repu-
tate, membra vestra ad aliquem
peccati usum conuertere: quo-
circa post sacram synaxin velut
impo-

impotens & mēbris captus esse
 ac manere homo deberet, quod
 ijs declarat verbis idem Apo-
 stolus, I. Cor. 6. *Tollēs ergo mem-
 bra Christi, faciam membra mere-
 tricis? absit:* quasi dicat, fieri ne-
 queat, vt corporis mei mēbra,
 quæ Christi esse mēbra me cre-
 dere par est, accipiam, & eadem
 peccando meretricis membra
 efficiam? nunquam rem huius-
 modi permittat Deus. Cæterū
 nihil meo iudicio & vniuersa-
 lius & magis propriè admirabi-
 les sanctissimi sacramenti effe-
 ctus declarat, quàm fermētum,
 vti egregiè declarat S. Cyrillus,
 qui cū dixisset, lib. 4. in Ioan.
 c. 17. *Si quis liquefactæ ceræ aliam*

ceram infuderit, alteram cum altera per totum commisceat necesse est: sic qui carnem & sanguinem Domini recipit, cum ipso ita coniungitur, ut Christus in ipso, & ipse in Christo inueniatur; mox subiungit, simile quodammodo apud Matthaeum reperies. Simile est, inquit regnum caelorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinae satis tribus, donec fermentatum est totum. Mulier, ecce, in pane coquendo pinsendoque versata, tres farinae modios accipiens, eam colligit, subigit, & patxillum fermenti eius miscet, mox vero eam stragulo cooperit, & quiescere finit, donec fermentetur, & uniuersa massa inficiatur: nam si ante fermentationem

THESAURVS MISSAE. 359

p anis clibano inderetur, insipi-
 dus, vesicosus, spongiosus, &
 grauis foret, & stomacho sano
 oppilando, quàm egro debiliq;
 per sanando aptior. Sanctissimū
 Sacramentum celeste quoddā
 fermentum est, quod tres veras
 atq; eximias in se complectitur
 substantias, corpus nempe, ani-
 mam ac diuinitatē. qui ipsum
 recipit homo, massa est è tri-
 bus farinae mēsuris composita:
 vna est ceteris dignior & emi-
 nentior, superior scilicet anime
 pars, intellectus inquam & vo-
 luntas: alia paulò vilior, pars
 scilicet animalis, in qua appeti-
 tus est sensitius cum omnibus
 suis passionibus, concupiscibili

Y 4

iraf-

irascibili, gaudio, tristitia, spe,
timore, & cæteris passionibus.
Alia deniq; & omnium postre-
ma sunt sensus corporis, visus,
auditus, lingua, olfactus, gustus
tactus. Quid ergo faciendum il-
li, qui à communione redit? vt
prudens pistrix fermentū hoc
cœleste cum vniuersa hominis
massa è tribus modis composita
misceat, subigat & coniungat,
& tamdiu fermentū hoc quies-
cere sinat, donec tota massa fer-
mentetur. Radijs diuinitatis in
hoc fermento abscondite intel-
lectum fermentet & volunta-
tem; illum quidem, vt spiritua-
lia & æterna magni, at tempo-
ralia pauci facere norit; hanc
verò,

THESAVRVS MISSAE. 261

verò, vt velit quod vult Deus,
amet quod amat Deus, abhor-
reat quoque vicissim, quæ ipse
abhorret. Sacratissimâ verò
Christi animâ passiones sapidas
reddat, vt nimirum illæ mode-
ratæ & temperatæ rationi ser-
uiant, quæ concupiscibili man-
det, vt quæ decent & non alia
concupiscat; timori, vt timeat
quæ reuera timenda sunt; pec-
catum scilicet, & non amplius:
irascibili, vt irascatur quando
& quantum par est, non verò
indebito modo & tempore:
gaudio, vt bonis cœlestibus &
terrenis, in quantum Deus vult
& non aliter, exultet & fruatur.
Sensibus denique sacratissimi
cor-

cor-

corporis Christi suos condiat
& fermentet, vt oculi nempe
ipsius videant, quod viderunt
Christi; aures audiant, quod au-
dierunt Christi; lingua loqua-
tur, quæ lingua Christi locuta
est; manus deniq; illius tangat,
quod tetigerunt Christi. Non
verò priùs diuinum hoc trium
farinæ modiorũ homo ferme-
tum relinquat, quàm tota mas-
sa, id est intellectus, voluntas,
desideria, affectus, & omnes sen-
sus ipsius fermententur & sapo-
rem attrahant, vt scilicet ad
Christi Domini sensuum imi-
tationem quàm proximè acce-
derè allaborèt. Nã si quid iisdẽ
sine hoc cõdimẽto facturus est,
panis

THESAURVS MISSAE. 363

panis prodibit insipidus, & cogitationes, desideria, visus, auditus, & sermo erunt hominis qui filius sit Adam, opera etiã erunt à massa in peccato concepta ac malè condita: at si omnes sensus & potentias sapidas reddat, non aliter operabuntur quã sensus & potetiẽ Christi. Vnde idem qui suprã Cyrillus, Ibid. *Sic paruula benedictio totum hominem ad se attrahit, & sua gratia replet.* hac fiet vt desideria eius sancta, cogitationes cœlestes, verba proximum ædificantia, opera denique gratiæ & tandem gloriæ meritoria futura sint.

Amen.

CAPVT